

# De Psalmen

gevierd en geleefd

Deel 2 Bijbelstudies bij de Psalmen door Koert Koster





Schrijver: Koert Koster

Foto/Coverontwerp: Olympus

ISBN: 9789462548107

Uitgegeven via: [mijnbestseller.nl](http://mijnbestseller.nl)/in eigen beheer

© Koert Koster, alle rechten voorbehouden

## Inhoudsopgave

Voorwoord.....	7
Inleiding.....	9
Psalm 21 De koning leunt op God.....	19
Psalm 22: 1-19 Alleen gelaten en verlaten - 1.....	31
Psalm 22: 20-32 Alleen gelaten en verlaten - 2.....	45
Psalm 23 Een herder volgt een Herder.....	55
Psalm 24 Maak ruim baan voor de Koning der glorie.....	71
Psalm 25 Verlangen naar Gods vergeving en bescherming.....	81
Psalm 26 Ik dwaal niet, als ik aan uw tafel zit.....	99
Psalm 27 Grote begeerte om bij God te wonen.....	111
Psalm 28 De Heer als Kracht en Schild.....	127
Psalm 29 God van de donder.....	141
Psalm 30 Gods huis wordt ingewijd.....	149
Psalm 31 Nood leert bidden.....	159
Psalm 32 Een kunstig lied.....	175
Psalm 33 Spreken is zilver, God loven is goud.....	187
Psalm 34 Als een idioot tekeergaan.....	203
Psalm 35: 1-16 Geef ze ervan langs, God - 1.....	221
Psalm 35: 17-28 Geef ze ervan langs, God - 2.....	231
Psalm 36 Goddeloosheid versus Gods onmetelijke liefde.....	241
Psalm 37 : 1-13 Mens, erger je niet.....	251
Psalm 37: 14-26 Goddelozen storten in.....	263
Psalm 37: 27-40 De toekomst behoort aan de gelovigen.....	271
Psalm 38 David doet weer een keer boete.....	279
Psalm 39 Kort van stof zijn.....	293
Psalm 40 De herrijzenis van David.....	305
Psalm 41 De verzorger wordt verzorgd.....	323



## Voorwoord

Al lange tijd ben ik geboeid door de Psalmen. In de Psalmen kom ik namelijk in aanraking met het kloppend hart van het geloof. Menigmaal raakt de hemel de aarde. Maar ook andersom. De hemel wordt soms bestormd door mensen die helemaal aan de grond zitten. Het leven van een mens voor het aangezicht van God wordt er in alle grandeur en misère openbaar.

De Psalmddichter verbloemt niets. Hij maakt niets mooier dan het is, maar verwoordt de dingen zoals ze zijn. De Psalmen openbaren het menselijk hart dat strijd voert te midden van een vaak Godvijandige wereld. Soms gaat het hart tegen hart. Dat wil zeggen: de mens zonder God strijdt tegen de mens die God dient.

De Psalmddichter is een Godzoeker die zich niet neerlegt bij het onrecht en de leugen in de wereld. Hij kan ook niet verdragen dat God zich verbergt. Hij gaat de strijd aan met Gods vijanden, omdat het zijn vijanden zijn. Maar de Psalmddichter durft ook de worsteling met God aan. De vragen die in zijn hart rijzen, stelt hij zonder veel omhaal van woorden aan God. In de Psalmen komen we regelmatig een lach en een traan tegen. Daarom zijn ze zo menselijk en spreken ze mij aan.

Ik ben dankbaar dat ik deze Bijbelstudies bij de Psalmen mag uitgeven. Ze zijn geschreven als 'vers-voor-vers-verklaring', speciaal voor huiskringen en Bijbelstudiegroepen. Deze studies willen niet voorschrijven, maar te denken geven. Daarom zijn onderaan ieder hoofdstuk vragen ter overdenking en bespreking toegevoegd. Deze zijn vooral praktisch van aard. Het geloofsgesprek zal ertoe kunnen bijdragen dat mensen tot groei in het geloof komen.

Want we mogen samen met David stap voor stap op weg gaan. Zo leren we ons geloof praktisch gestalte geven. David leerde door vallen en opstaan. Zo mogen wij van hem leren.

Ik wil Arjen Bakker, mijn corrector, bedanken voor al het werk dat hij heeft verzet om tot publicatie te kunnen overgaan. Hij heeft gezorgd voor de 'finishing touch', zoals de Engelsen dat zo mooi kunnen uitdrukken. Mijn vrouw Marleen wil ik hartelijk bedanken voor de morele steun die zij mij gegeven heeft. Soms heel praktisch door mij te bemoedigen en te bevestigen in mijn werk. Soms juist door mij de gelegenheid te geven om langer in stilte door te kunnen werken. Heel specifiek heeft ze mij geassisteerd door mee te denken over goede gespreksvragen. Vanzelfsprekend ben ik als auteur verantwoordelijk voor de publicatie van dit boek.

Koert Koster



## Inleiding

Deze Bijbelstudies bij de Psalmen zijn geschreven tot opbouw van het persoonlijk geloof, maar ook tot versterking van het gemeenschappelijk geloof.

De Psalmen passeren één voor één de revue en worden vers voor vers behandeld. Het boek is opgedeeld in hoofdstukken. In ieder hoofdstuk komt één psalm ter sprake, op een enkele uitzondering na. Sommige Psalmen zijn namelijk behoorlijk lang. Daarom zijn ze verdeeld over twee of zelfs drie hoofdstukken van het boek.

Daarnaast zijn de zinnen bewust eenvoudig gehouden. Hoogdravende woorden of vakjargon worden, zoveel als mogelijk is, vermeden. Deze Bijbelstudies zijn een bewerking van lange teksten op onze website ([www.koertenmarleenkoster.nl](http://www.koertenmarleenkoster.nl)). Waar lezers op de website nog te maken hebben met een grove schets, is nu sprake van een verfijnd en uitgekristalliseerd werk. Door aanpassing en/of correctie van de digitale tekst, is het geheel laagdrempeliger geworden. Daardoor kan de niet-geoeefende lezer ook meekomen in de studie.

*Hieronder wordt de inhoud per Psalm even globaal aangestipt. Iedere Psalm wordt min of meer samengevat, zodat de lezer een idee heeft wat hij verderop kan verwachten. Degenen die de vaart erin willen houden, kunnen direct doorgaan naar de bespreking van Psalm 21 en de rest van deze inleiding overslaan.*

Deze studie gaat verder met *Psalm 21*. Op een enkele uitzondering na worden alle psalmen in het eerste psalmboek expliciet toegeschreven aan David. Psalm 21 sluit nauw aan bij Psalm 20. Waar Psalm 20 eindigt met een oproep om gehoord te worden, lijkt God de psalmist én de koning in Psalm 21 te verhoren. God schenkt de koning daadwerkelijk de overwinning. Deze overwinning is dan ook allereerst Góds triomf! Ook

alle andere zegeningen kreeg en krijgt de koning van God. Daarom wordt Gods trouw en kracht geroemd.

*Psalm 22* kunnen we met recht een Messiaanse Psalm noemen. Het lijden van David wijst vooruit naar het lijden van Davids Zoon, Messias Jezus. Er zijn weinig Psalmen, uitgezonderd Psalm 69 wellicht, die zo'n verwijzende functie hebben naar het Nieuwe Testament. Diverse verzen zien we daarom terug in de Evangeliën, waar Jezus deze in de mond neemt én vervult.

David wordt door veel vijanden omringd. Ze smeden een complot en beschuldigen hem vals. Ze worden vergeleken met dieren, ja beesten. Toch ziet God om naar de verdrukte en lijdende knecht. Al is hij eerst van God verlaten en blijft God ver weg, op het moment van totale destructie en ondergang, is er verlossing. Er komt een antwoord. Dit is de kanteling in de Psalm. Daarop belooft David zijn gelofte in te lossen en de Heer te loven in het midden van Gods gemeente. Gods verhaal van verlossing zal doorverteld worden van geslacht tot geslacht.

*Psalm 23* is wellicht de meest bekende Psalm. David belijdt dat hij onderdaan is van de Heer die zijn Herder is. De aardse herder volgt de hemelse Herder. Zolang David in de nabijheid van de Goede Herder is, ontbreekt het hem nergens aan. God voedt, beschermt en leidt hem én laat hem veilig wonen. Daarom is hij voor altijd in goede handen.

In *Psalm 24* komen we opnieuw in aanraking met de koning. Deze persoon vervult een belangrijke rol in de Psalmen. Dat is niet verwonderlijk, wanneer we bedenken dat David zelf koning was én dat de heerschappij van God iedere keer in het geding is. Dit laatste speciaal als het gaat om de overwinning op zonde, wereld, vijanden van David, vijanden van God, vijanden van Israël én het kwaad in het algemeen.

David verhoogt in deze Psalm de Koning der ere. Hij is vol majesteit omdat Hij iedere keer opnieuw voor de overwinning zorgt. Daarom moet alles en iedereen zich buigen. Van stadspoorten, die het recht symboliseren, tot mensen en legers. Vijandelijke legers worden verslagen, zodat de Koning gehuldigd kan worden.

*Psalm 25* is een zogenaamd acrostichon. Dit is een gedicht waarbij de eerste letter van een vers steeds met een volgende letter van het Hebreeuwse alfabet begint. Zo ontstaat er structuur en regelmaat.

David verlangt naar God. In zijn zoektocht naar God wil hij niet te kijk worden gezet door zijn vijanden. David verlangt ernaar vertrouwd te zijn met Gods weg en dat God vanuit Zijn liefde met hem omgaat, zonder zijn zonden te gedenken. Angst speelt David parten. Daarom wil hij bevrijding ervaren en bidt hij tot God. Niet alleen voor zichzelf, maar ook voor Israël vraagt hij verlossing van alle angsten.

In *Psalm 26* voert David een pleidooi voor eigen onschuld. Daarom wil hij dat de Heer hem recht doet. Zijn handen wast hij in onschuld, terwijl de handen van zijn vijanden met bloed besmeurd zijn. David kan rond Gods altaar kan lopen om te zingen en te vertellen over Gods wonderen. Want Gods huis en Gods volk heeft hij lief.

*Psalm 27* bevestigt het verlangen van David nog eens (vgl. Ps.26). Het enige dat David verlangt, is om te wonen in het huis van de Heer. Wie tegen David opstaat, heeft geen schijn van kans. Want God is zijn Licht, Heil en Hulp. Daarom verwacht hij de Heer en roept hij meerdere malen op om op God te wachten.

In *Psalm 28* legt David de nadruk op het gehoor en het horen van de Heer. Davids stem, hart en handen spelen daarbij een rol. Het is voor hem van belang dat God hem niet wegrukt met de goddelozen. Hij wil dat hem recht wordt gedaan en dat zijn vijanden gestraft worden.

Davids gebed wordt verhoord. Daarom looft hij God die zijn Kracht en Schild is. Opnieuw eindigt David met Gods volk dat voor hem dierbaar is.

In *Psalm 29* wil David dat de Heer erkend wordt als Heer. En wel door de goden en hemelse machten. De stem van de Heer speelt daarbij een doorslaggevende rol. Door Gods stem werden de werelden tot aanzijn geroepen. Deze stem blijft dominant aanwezig als het aankomt op de onderwerping van de natuur en de schepping. Davids Heer blijkt in staat te zijn om leven te scheppen en machthebbers te onderwerpen. De Heer regeert met koninklijke waardigheid. En wel specifiek met het oog op de vrede voor Zijn volk.

*Psalm 30* is geschreven met het oog op de inwijding van de tempel. David is ternauwernood door God gered en genezen. Het had niet veel gescheeld of hij was gestorven en begraven. Daar zou God niet mee gediend zijn geweest, want het stof kan God niet loven. Met Gods hulp kan hij de hele wereld aan, want God wint het altijd. Liefde wint het van woede, de dag van de nacht en de feestvreugde van de rouw. David wil niet zwijgen, maar eeuwig zingen.

In *Psalm 31* komen we David tegen in al zijn ellende en misère. Enerzijds is er sprake van ziekte en verdriet door eigen schuld, anderzijds zijn er vijanden die hem insluiten en in zijn nabijheid over hem roddelen. Schaamte en schande spelen daarbij opnieuw een dominante rol. David wordt door vriend en vijand gemeden. Waarschijnlijk omdat hij last heeft van melaatsheid. Toch is het geluk met de rechtvaardigen en beloont God hun trouw. Ja, God Zélf blijkt trouw door het wonder dat Hij voor David verricht.

*Psalm 32* is een boetsalm. David blijkt getroffen te zijn door een vreselijke ziekte. Deze ziekte is het directe gevolg van zijn zonde en overtreding. Zwijgen helpt niet. Alleen door te spreken en zijn zonde te belijden, ontvangt hij vergeving en genezing. Daarom heeft David weet

van Gods genade die gelukkig maakt. God geeft ook inzicht als het gaat om de weg die de rechtvaardige moet bewandelen. Daarbij is 'redelijkheid' en vertrouwen een vereiste. Rechtvaardigen worden met liefde omringd. Zij worden opgeroepen om te juichen en te zingen.

De psalmist valt in *Psalm 33* meteen met de deur in huis. We weten daarom niet of deze Psalm ook van David is. De rechtvaardigen worden direct opgeroepen om God te loven. Want zo hoort het. Daar komen ook instrumenten en liederen aan te pas. Gods trouw blijkt uit Zijn scheppingswerk en uit het in standhouden daarvan. Het gesproken Woord is daarbij doorslaggevend. Naties en volken moeten zich aan Gods plan onderwerpen. Zijn troon houdt stand. Koningen en legers winnen niet door bruut geweld. Degenen die de Heer respecteren en op Zijn naam vertrouwen, zijn verheugd.

*Psalm 34* is, net als Psalm 25, een acrostichon. Deze is geschreven naar aanleiding van Davids ervaringen aan het hof van Abimelech. Daar speelde hij op meesterlijke wijze de rol van 'dorpsgek'. Er kwam weinig zinnigs uit zijn mond. In Psalm 34 is dat heel anders. David looft God. Hij roept anderen op om hetzelfde te doen. Angst heeft plaats gemaakt voor vreugde, verdrukking voor vrijheid. Daarom mag David met al zijn zintuigen Gods goedheid ervaren. Het zoeken van en het ontzag hebben voor de Heer is daarbij de voorwaarde. Ook kinderen moeten dit leren. Wie zich houdt aan bepaalde voorwaarden, zal lang leven. God heeft hart voor rechtvaardigen en gebroken mensen. Daarbij draagt Hij zorg dat niet één been zal gebroken worden. De Heer redt.

In ferme taal spreekt David God in *Psalm 35* aan. Hij schildert God als een Krijgshoofd die Zijn wapenrusting aan moet trekken. David wil dat God de strijd aangaat met zijn vijanden die ook Gods vijanden zijn. De retoriek die David gebruikt, zit vol van vergelding. Eer en oneer, schaamte en schande, spelen daarbij een doorslaggevende rol. Zijn vijanden vervolgen hem zonder reden en spreken een vals getuigenis.

Sterker: zij vergelden goed met kwaad. Vrienden naar wie David omzag, zijn vijanden geworden. Daarom smacht David naar vreugde, recht en vrede. Pas dan is hij weer in staat om Gods gerechtigheid te noemen en dagelijks over Gods roem te zingen.

David stelt zich in *Psalm 36* voor als dienaar van de Heer. De zonde wordt hier als persoon voorgesteld. Zij schakelt het geweten uit en verleidt de goddeloze tot zonde. David schetst een beeld van de goddeloze die slecht spreekt, slecht denkt en slecht handelt. Daar tegenover stelt David de liefde en de trouw van de Heer. Deze zijn hemelhoog. Daarnaast roemt David Gods gerechtigheid en rechtvaardigheid. God is Redder en Schuiladres. David eindigt deze Psalm in mineur, wanneer hij wijst op de miserabele positie van de mens zonder God. Deze mens is de goddeloze die zich eveneens openbaart als vijand van David.

*Psalm 37* is, net als Psalm 25 en 34, een acrostichon. David wijst rechtvaardige mensen erop dat ergernis en jaloezie nergens toe leiden. Mensen zonder God zijn niet te benijden. Hen is een kort leven beschoren. Daarom adviseert David de rechtvaardige om op God te wachten. Hij maakt verlangens waar. Het kwaad dat de goddeloze produceert, keert zich tegen hem. Ook zijn rijkdom zal vergaan, want God is een God van de armen. Zij zullen het land bezitten. Zelfs hun kinderen zullen de vruchten plukken van de zegen die God geeft. God is trouw aan Zijn trouwe dienaar. De toekomst is voor de vredestichters, in tegenstelling tot slechte mensen die voorgoed van de aardbodem verdwijnen. Zo bevrijdt God zijn volk van de zondaars die de armen en rechtvaardigen verdrukken. God blijkt Toevlucht en Schuilplaats te zijn.

David roept God in *Psalm 38* dringend op om te luisteren en te herinneren. Het lijkt erop alsof hij God wil kalmeren. God is boos. Hij wordt zowel door God als door zijn zonde gekweld. David wordt gestraft voor persoonlijke zonde en overtreding. Deze straf raakt hem tot in zijn

ziel en tot op het bot. Zijn hart bonkt, zijn lichaam is uitgeput en hij lijdt aan koorts. Davids kracht vloeit weg en zijn ogen zijn dof. Zijn vrienden zijn verdwenen en staan op afstand. Uiteindelijk belijdt David zijn schuld tegenover God. Daarna roept hij tot God om hem niet in de steek te laten en niet ver weg te blijven. Hij beroept zich op God als Helper en Redder in nood.

In *Psalm 39* noemt David de naam van Jedutun. Deze blijkt bewaarder van de muziekinstrumenten te zijn en daarnaast zelf te zingen onder begeleiding van muziek. Hij is officieel in dienst van God. David neemt zich voor om zich te beheersen. Zwijgen is beter dan spreken. Zo vermijdt hij zonde. Hij houdt het echter niet vol. Zijn tong beweegt en spreekt. Hij vraagt of de Heer hem bewust wil maken van zijn vergankelijkheid. Ook al blijkt hij daar reeds weet van te hebben. Hij spreekt vervolgens zijn vertrouwen uit in God, ook al is het déze God die hem kwelt en kastijdt. David kent zijn plaats ten opzichte van God. Hij wil namelijk gehoord worden in de status van vreemdeling, als gast van God. De vreugde die rest ligt wat David betreft in een God die Zijn straffende blik van hem afwendt.

*Psalm 40* laat zien dat Davids God een God van nederbuigende ontferming is. David wordt getrokken uit modderig slijk en gezet op een rots. Hij zingt een nieuw lied dat God in zijn mond heeft gelegd. De mens die op de Heer vertrouwt, blijkt zalig te zijn. God heeft onnoemelijk veel wonderen verricht en niemand is met Hem te vergelijken. De offerdienst lijkt afgeschapt te kunnen worden, maar dat blijkt slechts schijn. God wil gediend worden met een rein en oprecht hart. David stelt zich dan ook helemaal beschikbaar om Gods wil te doen en neemt een voorschot op dat wat zijn Zoon jaren later in volmaaktheid zal laten zien. Deze dienst drukt zich uit in zijn daden en woorden te midden van Gods volk. Gods liefde en trouw zullen hem daarbij omringen. Schaamte en schande vanwege achtervolgers – in de meest brede zin van het woord- spelen

hierbij opnieuw een rol. Toch blijft David belijden dat de Heer zijn God, Helper en Bevrijder is.

In *Psalm 41* zet David de verzorger van de armen in het zonnetje. Sterker: hij wordt 'zalig verklaard'. Als deze helper zélf hulpbehoevend wordt, zal de Heer om Zijn beurt voor hem klaarstaan. Positieve vergelding, zouden we dit kunnen noemen. David doet hier opnieuw een beroep op de genade en genezende kracht van de Heer. Zonde speelt een rol bij zijn ziekte. Vijandig gezinde mensen staan rondom hem. Ze zeggen niet wat ze denken. Ze huichelen. Ze roddelen in zijn buurt, zonder dat hij het hoort. Ze wensen hem het slechtste toe, namelijk de dood. Daarbovenop is David diep gekwetst door zijn beste vriend, daar hij zijn brood met hem deelde. Nu keert hij zich echter tegen David. Het bewijs van Gods goedheid en liefde uit zich ten diepste in de omkeer van Davids lot. Davids hoofddoel is om opnieuw in Gods nabijheid te wonen. David eindigt Psalm 41 met een lofprijzing. De Heer, de God van Israël, zij eeuwig geprezen. Het eerste Psalmboek wordt afgesloten met een dubbel 'amen'.

Als laatste: wat het citeren van Bijbelteksten betreft, heb ik zoveel als mogelijk gebruik gemaakt van de NBV-vertaling, tenzij anders vermeld. Wat definities aangaat, heb ik zoveel mogelijk de online encyclopedie geraadpleegd op [www.encyclo.nl](http://www.encyclo.nl)







## *Psalm 21 De koning leunt op God*

*De koning is toch de sterkste van allen? Dat geldt zeker voor de koning van Israël. Welnee. Want juist hij zet al zijn kaarten op zijn God. Hij leunt en steunt op die God. En regelmatig kreunt hij het uit bij God.*

(1) We beginnen deze tweede reeks psalmen opnieuw bij David. Hij mag de dirigent zijn die ons nieuwe liederen aanleert. Hij speelt op de harp, hij zingt en hij schrijft. Daarom opent Psalm 21 met de woorden: 'Een psalm van David'. Laten we opnieuw luisteren wat hij in het vervolg tegen ons te zeggen heeft.

### **Een dolblij koning**

(2) De koning kan enorm blij zijn met alles wat hij heeft ontvangen. Met zijn koninkrijk, met zijn paleis, met zijn hofhouding, met zijn leger, met zijn paarden, met zijn wapenrusting, met zijn onderdanen en met zijn macht. Maar als de koning van Israël zich verheugt, moet hij zich vooral verblijden in de macht van God. Want het is deze macht die al het andere dat hij bezit, verzorgt. Zonder de kracht van God zou zijn koninkrijk al snel in stukken uiteen spatten. De ondersteunende kracht van God houdt de boel bij elkaar. Deze kracht rust ook toe voor de strijd. Want het kan niet zo zijn dat vijanden vanaf de landsgrenzen oprukken om ten strijde te trekken tegen het volk van God. De kracht die God geeft, houdt de koning op de been. Maar zij is ook bederfwerend. Zij houdt het kwaad op afstand. Daarom mag de koning roemen in de Heer. Dit is wat we elders in de bijbel ook tegenkomen. Eigenroem is in die zin uitgesloten, omdat alle eer van mensen valt binnen de kaders die God in zijn liefde en wijsheid scheidt. Daarom zeggen we vandaag tegen iedereen die in dienst van God staat: 'Jij bent in staat om alle dingen te doen, door Jezus die jou kracht geeft' (vgl. Fil.4:13)

### **Gods overwinning**

Ook juicht de koning over de overwinning van God. Want zoals God koningen aanstelt en doet aftreden, zo is de overwinning die de koning boekt, een overwinning van God Zelf. Daarom wuift de koning alle eer direct door naar de troon van God. Want de overwinning die werkelijk

de overwinning van de koning is, is ten diepste de overwinning die God geeft. Omdat God de grote Dirigent is van het wereldgebeuren. Zonder inzet van de koning geen overwinning, maar zonder Gods plan achter de strijd zou de strijd verloren zijn. Daarom komt alle eer aan God toe en wijst de koning van Israël graag van zichzelf af.

Dit alles in tegenstelling tot aardse koningen die vertrouwen op paarden en strijdagens (vgl. Ps.20:8). Hun rijk is gebaseerd op eigen macht en kracht. Terwijl David erop aanstuurt om de Naam van de Heer te midden van alle tumult niet te vergeten. Sterker: om die Naam steeds weer in herinnering te roepen.

### **God als Vervuller van hartenwensen**

(3) God heeft naast de zichtbare overwinning, ook de wens van zijn hart vervuld. Als het God is die de harten van mensen doorzoekt, dan ook zeker het hart van Zijn koning. Elders lezen we dat God de wensen van het hart zal vervullen. God geeft de koning de overwinning door Zelf de strijd te voeren. Het zal weliswaar niet zichtbaar zijn voor het menselijk oog, toch is God voortdurend op het strijdtoneel aanwezig. We lezen daarover, wanneer gezegd wordt dat God weerbaar is met pijlen die scherp zijn. Zij treffen het hart van de vijanden van de Koning (vgl. Ps.45:6).

Blijkbaar is het verlangen van de koning in dit vers, een goed verlangen. Het lijkt in overeenstemming te zijn met de wil van God. De koning van Israël is dan ook de persoon die Gods plan op aarde mag volvoeren. Daarom heeft hij het mandaat gekregen om te regeren. Toch zien we dat God het hart van alle koningen neigt, zoals het God behaagt (vgl. Spr.21:1). Dit suggereert niet dat alles wat koningen doen, goed is. Alsof God het fijn vindt wat ze allemaal uitvreten. Wel zegt dit vers dat alles wat ze doen, nooit buiten Gods plan om gebeurt. God stuurt indirect ook koningen die niet te goeder trouw zijn een richting op. Zelfs al willen ze daar niet van weten en merken ze daar wellicht helemaal niets van (vgl. Spr.8:15). Wel is het zo dat God mensen vaak hun eigen wegen laat gaan. God kan via meerdere wegen, ook wegen die niet direct in Zijn plan liggen, toch zijn wil ten uitvoer brengen.

## **God kent de harten van koningen**

Elders lezen we dat het hart van koningen niet te doorgronden is (vgl. Spr.25:3). Wat voor een mens echter niet te doorgronden is, is voor God wel te peilen. Ook lezen we dat koning Salomo, de zoon van David, wijsheid in het hart gelegd krijgt door God zelf (vgl. 2Kron.9:23). God geeft koningen wijsheid om Zijn praktisch beleid uit te voeren. Deze wijsheid is een functioneel strijdplan te kunnen maken, om de overwinning mee te behalen. Later zullen we expliciet zien dat de koning zelfs niet kan bouwen op een machtig leger met paarden en strijdwagens. De kracht van het paard geeft zelfs valse hoop (vgl. Ps.33:17). Van pk's moet een koning het niet verwachten, maar alleen van de grote kracht van de Here God. God vindt zelfs geen vreugde in de kracht van een paard of in de spiermassa van een man (vgl. Ps.147:10).

In het verlengde hiervan kunnen we zeggen dat de onderdanen in het rijk, op hun beurt niet al hun vertrouwen moeten zetten op koningen en prinsen (vgl. 146:3). Ten diepste kan een mens daar het heil niet vinden. Want koningen en dynastieën gaan vroeg of laat ook ten onder, net als paard en wagen.. En als een mens toch moet kiezen, kan men maar beter op 'safe' spelen. Daarom zegt de Psalmist elders dat het beter is om zijn toevlucht tot de Heer te nemen, dan op prinsen te vertrouwen (vgl. Ps.118:9).

## **Gods én eigen verantwoordelijkheid**

Een koning die het van God verwacht, neemt wel zijn verantwoordelijkheid. Hij zadelt zijn paarden voor de strijd en zorgt ervoor dat zij in topconditie zijn. Ook zorgt hij voor een eerlijk en rechtvaardig beleid, want daardoor wordt zijn troon bevestigd (vgl. Spr.16:12). Maar tegelijkertijd weet deze Godvrezende koning dat de overwinning van de Heer moet komen. Zo gaan menselijke verantwoordelijkheid in het nemen van stappen, hand in hand met de uitvoering van Gods eigen plan (vgl. Spr.21:31).

Ook gelovigen vandaag kunnen niet op hun lauweren rusten, wanneer zij in Gods koninkrijk strijden. Hoewel God overwinningen wil geven, wil Hij

deze niet geven buiten hen om. Dat wil zeggen: geestelijke voorbereiding is essentieel, wil God überhaupt door hen heen kunnen werken. Alleen zo zullen God en gelovigen samen, als geestelijke partners binnen Gods verbond, overwinningen op aarde behalen. Twee 'schakels' zijn onontbeerlijk.

### **Wat leeft, mag uitgesproken worden**

De koning heeft blijkbaar ook hardop uitgesproken wat zijn hart verlangt. De wens die diep van binnen leeft, mag buiten gehoord worden. De koning dient een verzoek in bij de Here God, oftewel: hij bidt. Deze uitgesproken verwachting wordt niet alleen door God gehoord, maar ook verhoord. Het verzoek wordt niet afgewezen. Zo blijkt God niet de onthouder, maar juist 'onderhouder' te zijn. Er is communicatie. De één spreekt, de Ander luistert. De één verzoekt, de Ander willigt verzoeken in. Dit is onderhoud op topniveau. God wil zelfs gebeden zijn door de koning. En er is een God in de hemel die gebeden verhoort en overwinningen geeft (vgl. Ps.144:10).

### **God maakt de koning rijk én stelt hem aan**

(4) God heeft de koning de meest basale dingen gegeven die een koning nodig heeft. Niet alleen primaire levensbehoeften zijn noodzakelijk, maar een grote basis aan rijkdom. Het gaat hier om rijke zegeningen. Het is overvloed die een koning nodig heeft, om op zijn beurt vrijgevig een mededeelzaam te zijn ten opzichte van zijn onderdanen. God heeft hem als eerste man van het rijk overvloedig gezegend, opdat het volk dat Gods volk is, het op zijn beurt goed heeft en geen gebrek lijdt. Want Gods voorkeur gaat uit naar de armen. Die mogen niet in Gods wereld aanwezig zijn.

Het symbool van deze aardse rijkdom is de kroon. Ook hier heeft God de hand in gehad. Hij heeft Zijn dienaar en vertegenwoordiger een gouden kroon op het hoofd gezet. Deze kroon is een zichtbaar teken van eer. Door Gods kroning van deze koning eert Hij in het openbaar het hoofd. Hoewel de koning als schepsel reeds geëerd wordt met eer en heerlijkheid, wordt hij nu 'bekleed' en gezegend met eremetaal (vgl. Ps.8:6). Deze zegen legt God dus op zijn hoofd. Hieruit blijkt dat God het

goede met deze koning voorheeft én dat God achter de heerschappij van deze koning staat. Het gaat hier om een inauguratie van God uit.

In ons vers klinkt ook iets mee van het feit dat God hem reeds rijk gezegend heeft met allerlei aardse zegeningen. Namelijk nog vóórdát hij expliciet om zegen en overwinning vraagt. God is in zijn leven al zegend aanwezig. Hij is al lang onderweg, nog voor Hem de vraag bereikt heeft.

### **Kwalitatief en kwantitatief goed leven**

(5) De koning heeft leven aan God gevraagd. God heeft hem dat overvloedig gegeven. Dat is voor de Psalmist evident. Het gaat om kwalitatief goed leven, want het is leven in overloed in het hier en nu. Maar het gaat ook om kwantitatief leven, want het is leven tot in eeuwigheid. Het is lang leven voor de koning. Hij 'leve hoog' en hij 'leve lang'.

We zijn begonnen bij de overwinning (vgl. vers 2), daarna zijn we teruggegaan naar de kroning (vgl. vers 4), om vervolgens nog een stapje terug te gaan naar het meest basale, namelijk het aardse leven van de koning (vgl. vers 5). God geeft hem: overwinning, koningschap en leven.

### **Nog een keer: het is Góds overwinning**

(6) Opnieuw zoomt David in op Gods overwinning (vgl. vers 2). Nu spreekt David over de grootheid van de roem van de koning. Het is Gods extraatje bovenop de kroon. Want een koning kan wel gekroond zijn, hij moet ook overwinningen kunnen halen. Zeker als het gaat om vijandelijke legers. En naarmate een koning meerdere overwinningen behaalt en triomftochten voert, groeit zijn roem en eer. Het gaat ook nu weer om de eer die God geeft door Zijn overwinning. Deze overwinning van God op vijandelijke machten, wordt hier gezien als heil. De overwinning van God betekent heil en verlossing voor de koning. Hij wordt hier als het ware mee gekleed en getooid. Elders lezen we dat God Degene is die het hoofd opheft, ja dat God Davids Eer is (vgl. Ps.3:4).

Het is een kroon bovenop een kroon, ja een lauwerkrans. Zoals praalwagens het hele leger op positieve wijze 'te kijk' zetten, zo omgeeft God hem met pracht en praal. Want ten diepste is God zijn eer en kroon. Dit in tegenstelling tot zijn vijanden. God bekleedt hen juist met schande (vgl. Ps. 132:18).

### **Gods toekomstige zegen verblijdt**

(7) David noemt opnieuw de zegen die God geeft (vgl. vers 4). God heeft de koning reeds een voorschot gegeven door hem in het verleden te zegenen. Hier blijkt dat de koning ook nu en later zegen mag verwachten. Het is toekomstige zegen. Het is een belofte die David uitspreekt ten gunste van de koning. Het is een zegen die voortduurt tot in lengte van dagen. En met deze toekomstmuziek mag de koning tegelijkertijd altijd tot zegen zijn van het volk. Maar meer nog dan met zegen, kan de koning verblijdt zijn vanwege Gods voortdurende tegenwoordigheid in zijn leven. Het gelaat van God zal oplichten in zijn leven. En wanneer dat lieflijk Aangezicht altijd voor hem verschijnt, kan hij de hele wereld aan. In Gods aanwezigheid is hij zielsgelukkig.

Deze blijdschap vanwege Gods tegenwoordigheid komen we ook tegen bij de priesterlijke zegen. De Heer zegt daar tegen Mozes die tegen Aäron zegt: '...moge de Heer het licht van zijn gelaat over u doen schijnen en u genadig zijn, moge de Heer u zijn gelaat toewenden en u vrede geven' (vgl. Num.6:25,26). David wenst de koning van Israël deze priesterlijke zegen in ons gedeelte blijkbaar ook toe.

Ook nu blijkt weer dat de zegen die God geeft enorm belangrijk is. Maar dat het nog essentiëler is wanneer God Zélf als grootste Zegen tegenwoordig, én als Schild en Eer direct betrokken, is (vgl. Ps.3:4).

### **De koning valt terug op God**

(8) Dan lezen we dat de koning op de Heer vertrouwt. Als er nog een laatste persoon is op wie de hoogste van het land kan terugvallen, dan wel de Here God. Zoals het volk de koning als laatste man in het veld heeft staan, zo is de Heer de rugdekking van de koning. Daarmee is gezegd dat de koning van Israël altijd onderkoning is. De hoogste macht



is weggelegd voor de Heer en het Godsbestuur. Als God de Dirigent is die aanstuurt, is de koning de veldmaarschalk die zijn pionnen uitzet. Deze moeten op het beleid van de koning aankunnen.

De koning daarentegen kan onvoorwaardelijk terugvallen op degene die de wereld in Zijn hand heeft. De koning kan bij wijze van spreken blind varen op God die het strijdtoneel overziet. Zijn vertrouwen wordt niet beschaamd, want God is te vertrouwen. Hij heeft te doen met Degene die trouw houdt tot in eeuwigheid. Deze zal het werk van Zijn handen niet laten varen. Deze trouw van God impliceert ook goedheid. Door die goedheid blijft de wereld in stand, maar wordt de macht van de koning ook bevestigd. God zal het niet laten gebeuren dat dit fundament van het volk Israël en de joodse samenleving gaat wankelen en afgebroken wordt. Daarvoor houdt Hij teveel van zijn volk.

### **Gods hand verlost en overwint**

(9) Ten diepste is het niet de hand van de koning van Israël, maar de hand van God die verlost. Aan Hem is daarom ook de overwinning, zoals we hierboven reeds zagen. Het is Gods hand en het zijn Gods vijanden. Hier zien we de diepere onzichtbare laag in de wereldgeschiedenis. Het is Gods plan. We zouden het plan B kunnen noemen, namelijk het plan mét de hand van God die wij niet zien. Wij zien slechts de zichtbare werkelijkheid zoals die voorgeschoteld wordt op televisie en internet. Daarom hebben wij een zeer beperkte en soms bijzonder onjuiste kijk op de werkelijkheid.

David wil in deze psalm laten zien dat de wereld Gods wereld is én dat Hij de controle heeft. Er is meer dan we kunnen zien. Achter de wereld van aardse koningen gaan machten schuil. Deze machten zijn rechtstreeks ingezet als tegenstanders van God. Indirect zijn deze aardse koningen eveneens vijanden van God. Indirect voert God strijd tegen deze aardse koningen. De koning van Israël is verwickeld in een strijd waarvan hij de touwtjes los moet laten en over mag geven aan God. Deze houding maakt mensen die staan te trappelen om actief te zijn in Gods koninkrijk misschien wat onzeker. Het is een loslaten van dat wat

menselijkerwijs zo graag vastgehouden wordt, namelijk: controle, grip, overzicht.

Het is een vorm van berusten. Omdat God zijn vijanden, die natuurlijk vijanden van de koning van Israël zijn, wel zal vinden. Zijn ogen doorlopen de gehele aarde, lezen we (zie: 2Kron.16:9). Hij zal zijn vijanden verslaan, al moet Hij daarvoor naar de uiteinden van de wereld trekken. Deze reikwijdte van God mag de koning gerust stellen. Waar hij geen bereik meer heeft, reikt Gods hand verder. De haat die aardse machthebbers manifesteren tegenover het volk Israël, is een diepe haat tegen God. God zal al zijn macht gebruiken om hen te verslaan.

### **God woedt als een verterend vuur**

(10) Het oordeel dat de Godvijandige naties treft, moet verschrikkelijk zijn. God zal zijn tegenstrevers pijnlijk treffen. Dat zal met woede gebeuren, wanneer Hij hen verteert als een brandend vuur in de oven (vgl. ook: Ps.18:9, 97:3). Gods verschijning in macht en majesteit zal heel anders werken dan de tegenwoordigheid van God bij de koning van Israël. Voor deze verschijning in heerlijkheid zullen Gods vijanden vrezen. In dit vers komt iets naar voren van de God die een verterend vuur is (vgl. Deut.4:24). In Gods aanwezigheid zullen ze moeten verdwijnen. Er blijft niets van hen over.

Deze God is een verterend vuur. Hij duldt geen andere goden naast zich. Feitelijk zijn dat geen goden, omdat zij beperkte macht hebben. Het zijn afgoden. Deze afgoden hebben geen bestaansrecht. Ze stellen zich op in de plaats van de ware god. Ze zijn, ook al zien we dat op het eerste gezicht niet, strijdend en vernietigend aanwezig.

Uit deze verzen in Deuteronomium blijkt dat God een oordelend God is, juist waar het Zijn strijd tegenover de pseudogoden betreft (vgl. Deut.4:24, 9:3). In ons gedeelte worden de directe vijanden van de koning van Israël getroffen door dit oordeel. Zo lijken de Godvijandige geestelijke machten direct in verband te staan met aardse vijanden van de koning van Israël en zijn volk. God als goede Macht gaat het volk Israël voor en bewerkt de totale vernietiging van zijn vijanden. Hij dwingt

hen op de knieën en roeit hen in korte tijd uit. En wel in samenwerking met het volk dat zijn vertrouwen in deze triomferende God heeft gesteld.

### **Kinderen dragen de gevolgen**

(11) Opmerkelijk is dat ook de kinderen de gevolgen zullen dragen van het wangedrag van hun ouders. De vijanden en haters van de Heer geven hun 'gevaarlijke genen' door aan hun kinderen. Godvijandige naties 'produceren' mensen die God evenmin liefhebben. Deze volkswoeede, namelijk de woede tegen Gods volk, springt als een vonk over op generaties die later opstaan. De opvoeding die deze vijanden van God doorgeven, zal niet anders zijn dan altijd is geweest. Met de ouders pakt de Heer eveneens de kinderen aan. We hoeven er niet per se vanuit te gaan dat dit jonge kinderen en opvolgers van de ouders zijn. Kinderen die volwassen worden, zijn immers ook kinderen van hun ouders.

Dat God hen zal wegvagen en niet meer zal gedenken, is één. Dat de mensen het Godvijandige nageslacht niet meer zullen herinneren, is twee. Nageslacht, bloedverwantschap, familielijnen, stambomen, alles zal weggewist worden en niet meer bestaan in het geheugen der mensheid. Zo rigoureuus zal God Zijn werk doen. Zonder een spoortje achter te laten.

### **Monsterverbonden en listen van volken**

(12) Samenzweringen en monsterverbonden tussen vijandige koningen en volken, zullen niets opleveren. Alle koningen en legers van de aarde mogen listen bedenken. De boze plannen die zij beramen, ze stellen allemaal niets voor. Ze zijn gedoemd te mislukken. Ze leiden tot niets (vgl. Ps.2:1). Juist omdat de zwarte machthebber achter al deze plannen, moet capituleren voor de Here God. Want altijd is en blijft God groter. De 'vader' van list en bedrog is altijd al de grote verliezer. Daarom zijn de aardse machthebbers niet in staat iets uit te voeren tegen Gods gezalfde. Of we daarbij nu denken aan de koning of dat we denken aan het volk Israël.

Ook hier moet opnieuw opgemerkt worden dat de aardse strijd van Gods koning in het teken staat van de geestelijke oorlog in de hemelse gewesten. Het lijkt erop dat de vijanden samenspannen tegen de aardse koning, maar dat is slechts de oppervlakte. Ten diepste spannen ze samen tegen God en Zijn hemelse Gezalfde. In breder verband moeten we daarbij denken aan Christus Zélf die de Gezalfde van God bij uitstek is (vgl. Ps.2:2).

### **Opgejaagd en berecht voor Gods oorlogstribunaal**

(13) In tijdsvolgorde zouden we vers 11 voor vers 13 verwachten. Want volken die uitgeroeid worden, kunnen niet meer vluchten. In ons huidige vers blijkt dat de vijandige koningen en volken zich niet zomaar overgeven. Ze zullen proberen te vluchten. Zo worden ze opgejaagd als boosaardig wildtijdens een kloppjacht. We zien elders dat de Heer vanaf de hemel ingrijpt en het vuur laat regenen op aarde. Daarbij schiet Hij Zijn pijlen om de vijanden uiteen te drijven. Het lijkt erop dat God de bliksemschichten als natuurlijke pijlen gebruikt (vgl. Ps.18:14,15). De elementen staan Hem zo ter beschikking.

God zal Zijn pijlen recht op hen afschieten. Deze vurige pijlen zullen Zijn vijanden in het hart van hun bestaan raken. Anders gezegd: God zal als een Boogschutter 'face to face' tegenover hen staan en vol in het gezicht raken. Zo komen ze, ondanks hun vluchtpogingen, oog in oog te staan met Hem die ze verworpen hebben.

### **Israël kent Gods dreigementen ook**

Ook het volk Israël kent het dodelijke gevaar van Gods pijlen. Toen het God tergde met afgodendienst, klonken verschillende dreigementen. Ramp na ramp wil Hij over hen brengen en al Zijn pijlen op hen afschieten (vgl. Deut. 32: 23). Toch blijkt dat Zijn pijlen bedoeld zijn voor de vijanden van het volk Israël. Want Hij neemt wraak op Zijn vijanden en wist de schuld van Zijn land en volk uit (vgl. Deut.32:42,43).

Elders wordt God voorgesteld als een machtig Krijgsheer die Zijn zwaard scherpt en Zijn (kruis)boog spant en aanlegt om te schieten, zodat de

dood van de vijand volgt (vgl. Ps.7:13,14). Zo beschermt Hij de schepping tegen de verloedering door het kwaad.

**Besluit: 'Wees verheven, o God'**

(14) Als laatste wil David dat de Heer zich verheft boven de werkelijkheid. Daarom vraagt hij de Heer om Zijn macht te openbaren. Want het doel van de psalmist als dichter is, hoe kan het ook anders, dat de koning met het volk liederen zingt. Want als God Zijn kracht en heerlijkheid toont aan de volken, heeft Gods volk alle reden om te musiceren. Als God ingrijpt in het bestaan, zeker als het om het kwaad gaat, zullen de rechtvaardigen zingen. Dan zijn het liederen met inhoud, namelijk over de grote daden van God. De God die Zich grootmaakt om Davids wil, zal vervolgens grootgemaakt worden door Zijn volk.

~ **Gespreksvraag 1:** De koning van Israël is verblijd over de kracht en de overwinning van God. Waarom zullen niet alle koningen blij zijn met Gods kracht en overwinning? (vgl. vers 2, 6).

~ **Gespreksvraag 2:** Het is eigenlijk vanzelfsprekend dat de koning blij is met God. Waarom? (vgl. vers 3-8) Kun je alle zegeningen die de koning van God ontvangt eens optellen en noemen?

~ **Gespreksvraag 3:** Wij zijn als gelovigen ook enorm gezegend (vgl. Ef.1:3, 2:6). Kun jij jouw aardse zegeningen tellen en noemen? Zou je daarnaast ook eens jouw geestelijke zegeningen willen opnoemen? Misschien kun jij God daar nu alleen of met anderen voor danken.

~ **Gespreksvraag 4:** Is het verstandig om op anderen te leunen en hen blind te vertrouwen? Wat zegt David daarover? (vgl. vers 3 en 8; vgl. ook mijn 'commentaar' bij deze verzen)

~ **Gespreksvraag 5:** Gods macht en heerschappij gaat ver boven de macht van aardse koningen uit. Op welke manier maakt David dat duidelijk? (vgl. o.a. vers 9 en 12) Ervaar jij dat ook wanneer je in deze wereld om je heen kijkt?

~ **Gespreksvraag 6:** David wil Gods macht en Gods daden loven (vgl. vers 14). Welk lied zou jij willen zingen wanneer je denkt aan Gods daden in jouw leven? Misschien kun je deze overdenking van Psalm 21 afsluiten met het zingen van dit lied.

## *Psalm 22: 1-19 Alleen gelaten en verlaten - 1*

*'Mijn God' of 'mijn hemeltje', roepen mensen. Ach, ze weten niet wat ze zeggen. Hier is een man die door God en mensen verlaten is. Eenzaam en alleen brult hij, roept hij, schreeuwt hij en huilt hij. Waar is zijn God?*

(1) Deze Psalm staat op naam van David. Ook deze psalm is door hem geschreven voor de koordirigent. Deze psalm mag er zijn. Hij mag opgedragen worden aan God in de eredienst rond tabernakel of tempel.

Dit lied wordt gezongen op de wijs van 'de hinde van de dageraad'. Dat is een reeds bestaand lied dat als bekend verondersteld wordt. De hinde staat voor dag en dauw op om water te drinken en voedsel te zoeken. Dit moment van de dag is geschikt, omdat de zon nog niet in vol ornaat schijnt. Het zou dan te warm zijn om activiteiten te ondernemen. Toch is het moment van de dageraad - of het morgenrood - ook niet ideaal voor een prooidier als de hinde. Juist dan is het heel gevaarlijk, omdat ook roofdieren er dan op uitgaan om voedsel te zoeken.

De psalmist is als deze hinde die naar water smacht. Hij dorst naar God en doet er alles aan om die God te vinden. Daarbij is hij voortdurend in gevaar vanwege 'dieren' die hem dreigen te overlopen of te verslinden. Verderop worden deze 'beesten' expliciet genoemd.

### **Blijvend geloof in de verduisterde God**

(2) David heeft zijn geloof in God nog niet opgegeven. De verlaten God is de God Die blijvend gezocht wordt. God wordt aangeroepen met de hartverscheurende vraag: 'Mijn God, mijn God, waarom hebt U mij verlaten?' Voor de vraag naar het waarom is in de psalmen volop plaats en ruimte. Elders hebben we daar reeds uitvoerig bij stilgestaan (vgl. Ps.6:4, 10:1, 13:2,3; vgl. mijn 'commentaar' daarbij).

God blijft op grote afstand toekijken, althans zo lijkt het. Hij is ver weg, terwijl de nood het hoogst is (vgl. Ps.10:1, 22:12 en mijn 'commentaar'). De principiële vooronderstelling daarbij is dat God het lijden ziet en het gebed van de gelovige hoort (vgl. Ps. 35:22). Juist die wetenschap maakt

het lijden van de psalmist alleen maar ondraaglijker. Daardoor lijkt de urgentie en importantie, van Gods kant gezien, uitermate groot. Hij *moet* eigenlijk wel ingrijpen, want Hij kan er niet omheen. Toch lijkt God te blijven zitten waar Hij zit. Hij draalt en maakt geen haast, in tegenstelling tot de vraag van de psalmist (vgl. Ps.22:20). Elders roept de psalmist, die ten onder dreigt te gaan, God ook op om haast te maken met een antwoord. De angst vliegt David daar naar de keel (vgl. Ps.69:18).

### **Jezus als de verlaten Mens**

In het Nieuwe Testament wordt deze uitroep, die primair een schreeuw van David is, toegepast op Jezus Christus. De evangelisten Marcus en Mattheüs citeren deze uitroep en zien de secundaire en uiteindelijke vervulling pas werkelijkheid worden in Jezus' leven (vgl. Mark.15:34, Matt.27:46). Op het kruis van Golgotha neemt deze dichtregel zijn ware en definitieve gestalte aan. Poëzie blijkt profetie te zijn. Een psalm wordt geschiedenis op het uiterst precaire en concrete moment waarop Jezus uitroept: 'Mijn God, mijn God, waarom hebt U mij verlaten?' We zullen ons nooit kunnen voorstellen, hoe Jezus op deze 'plaats delict' tot zonde gemaakt is en grote angsten kende. En wel heel in het bijzonder de angst om door God zijn Vader verlaten te worden. Toen heeft de verlatingsangst van een mens de hoogste vorm aangenomen die maar denkbaar is. Want het ging met recht om 'Zijn God'.

### **God verbreekt intimiteit met Jezus**

De God met Wie Jezus voortdurend intimiteit en diepe verbondenheid door gesprek en gebed heeft ervaren, nam nu afstand. De God van nabij werd de God van ver weg. De God die sprak, verstomde en bleef zwijgen. De God die Zich constant verbond met Zijn trouwe Partner, liet nu los. Hij nam afstand, opdat Jezus het Lam van de wereld zou kunnen zijn en haar zonden weg zou kunnen dragen. Verregaande distantiëring was het gevolg. God de Vader nam afstand van God de Zoon, omdat Jezus zich verbond met onze zonden, waarmee de Vader zich juist niet wilde vereenzelvigen. Opdat wij nu kunnen zeggen: 'Mijn God, wat bent U toch bijzonder dichtbij mij gekomen!'



### **Voortdurende hulpvraag**

(3) David roept God om hulp. Het gaat daarbij om een voortdurende hulpvraag die eigenlijk nooit ophoudt. Dag en nacht gaat dit door. Ondertussen lijken zijn vijanden zich in zijn buurt op te houden en zich te vermaken als ze Davids gebrul horen. Leedvermaak is voor hen het mooiste vermaak dat ze zich maar in kunnen denken. Overdag antwoordt God niet, maar 's nachts blijft Hij ook weg. Daarom vindt David ook dan geen rust. Blijkbaar ligt hij wakker van zorgen en angsten. Elders kwamen we zo'n rusteloze en pijnlijke nacht ook tegen (vgl. Ps.6:7 en mijn 'commentaar' daarbij).

### **Heersende God?**

(4) David ziet God als de Heilige Israëls. Zo roept hij Hem daarom ook aan. Deze God is de God die Zich inderdaad afzondert van het kwaad. Hij houdt zich daar ver van. Maar kan Hij dan niet ingrijpen om het kwaad uit te roeien in Davids leven en omgeving? Kan Hij niet ingrijpen om de werkelijkheid naar Zijn hand te zetten en Davids vijanden weg te vagen, die zich zo beestachtig gedragen? Want op dit moment valt er niet veel eer te behalen voor David en zijn God. Als dit de God is die troont op de lofzangen van Israël, dan moet er nog veel gebeuren. Nu komt er slechts verdriet, pijn, ellende en teleurstelling uit Davids mond. Er is geen ruimte in zijn hart voor lofprijzing. Daarom is er geen plaats voor Gods troon, een troon die Gods heerschappij en heerlijkheid symboliseert. Integendeel: Gods heerlijkheid en glorie is totaal verdwenen. Want God is Zelf verdwenen en verduisterd. De heilige God woont niet te midden van het kwaad.

### **Waar God woont en troont**

Elders lezen we dat God in de hemel troont (vgl. Ps.2:4). Dat is logisch, want daar wordt voortdurend Zijn wil gedaan. In het huidige vers lezen we dat God evengoed op de aarde wil tronen. Hij woont daar ook. We lezen dat Hij troont op de cherubs, die in de tabernakel dienst doen op het verzoendeksel van de ark van het verbond (vgl. o.a. 1Sam.4:4, 2Sam.6:2, 2Kon.19:15, 1Kron.13:6, Ps.90:1). David zou het met Asaf kunnen beamen: '...U die troont op de cherubs, verschijn in luister'(vgl. Ps.80:2).

### **God heeft het vertrouwen nooit beschaamd**

(5) Davids voorouders, en trouwens de voorouders van alle gelovige Israëlieten, hebben hun vertrouwen op de Heer gesteld. Dat is een gegeven. Maar het is ook een feit dat hun vertrouwen niet beschaamd is. Want wat blijkt? Ze zijn daadwerkelijk door God verlost. Zij zijn ontsnapt uit de hand van hun belagers. En wel door Gods kracht.

(6) Deze mensen, die overigens al lang gestorven zijn, hebben God vertrouwd. Dat zegt iets over hun houding van het hart. Daarna hebben zij tot God geroepen om hulp. Dat zegt iets over hun actief belijden met de mond. Daardoor is het praktisch mogelijk voor hen geweest om te ontkomen aan de dood.

### **Hart en mond gevolgd door actie van God**

Het hart en de mond, samen mét het actief ingrijpen van God, hebben hen bevrijd uit de greep van de vijanden. Daardoor zijn ze op tijd weggerukt voor de dood. God zegende hun verantwoordelijkheid met Zijn ingrijpen. Diepe ontgoocheling en beschaming van hun geloof zijn iedere keer afgewend, soms op het nippertje.. Elders lezen we toch ook dat zij die op God hopen, niet beschaamd zullen staan? En dat zij tot in het extreme aan toe gediend zullen worden door koningen en vorstinnen (vgl. Ps.25:3, Jes.49:23)? David lijkt ver van dit scenario verwijderd te zijn.

David vraagt op een ander moment in zijn leven opnieuw of God hem niet te schande wil maken. De positieve variant van deze vraag luidt: 'Doe mij recht, God' (vgl. Ps.31:2). Nu valt er geen eer te behalen. Het zingen van lofliederen moet wel uitblijven, nu het er sterk op gaat lijken dat God het Zelf definitief laat afweten. Waarom zou David nu zingen, omringd als hij is door vijanden? Deze vijanden regeren immers?

### **Afgesneden van het menselijk geslacht**

(7) David zegt hier dat hij niets meer gemeen lijkt te hebben met zijn voorouders. Hij voelt dat hij niet meer tot het menselijk geslacht hoort. Hij is een worm en geen man. Zo wordt hij in ieder geval behandeld door zijn eigen volk. Hij wordt versmaad en veracht. Zo groot is de afkeer van